

منتدی اقرأ الثقافی
www.igra-ahlamontada.com

www.ksc-kcf.org
www.khak.org
pepule1992@yahoo.com
pepule1992@hotmail.com

پیروزییت

سالی نویتان

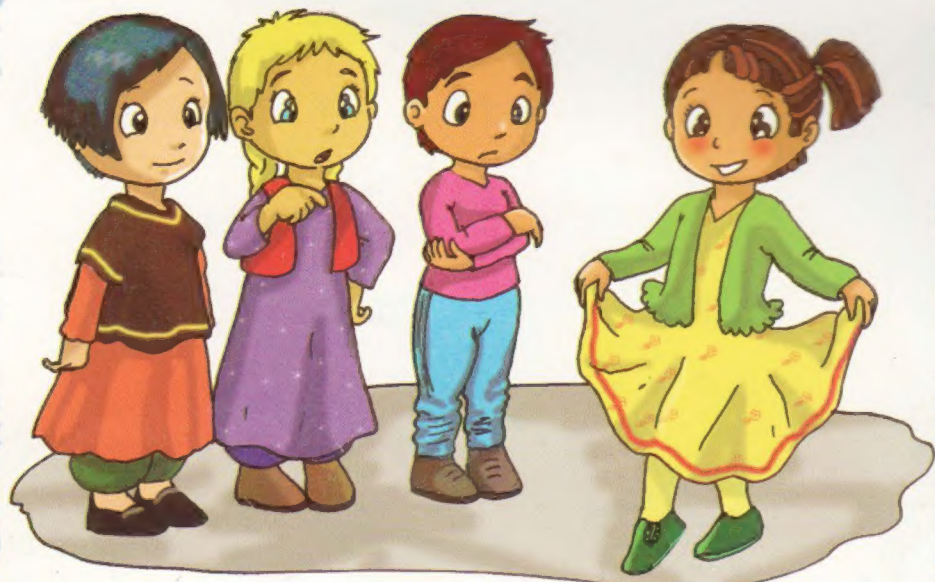

کوفارینکی روشنبیری په روږده دینی منډالنه، منډالارینزی کوردستان له سلیمانی دهریدو کات. ژماره (۱۷۰) - ۲۱۱ ی کانونی په کسمی ۲۰۱۱ ژماره (۱) ی په پوهله له به جاری ۱۹۹۲ دا دهرچوږده

منداڵپارێزی کوردستان
Kurdistan Save the Children
Children's Fund

چریه داپییه

سوپاس بۆ هاوکاریتان

خۆشه‌ویستان، کاتیکی له به‌هاری
سالی (١٩٩١) دا یه‌که‌م ژماره‌ی
گۆڤاری په‌پوله‌ ئاماده‌کرا بۆ چاپ،
له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌و کاته‌دا چاپخانه‌ له
کوردستاندا نه‌بوو، له‌ دهره‌وه‌ی
کوردستان چاپکرا، به‌لام به‌هۆی
بارودۆخی ئه‌و کاته‌وه، نه‌هێلرا به
چاپکراوی به‌یڕێته‌وه‌ کوردستان.
ئێستا به‌ نیازین ئه‌و ژماره‌یه‌ ده‌قوده‌ق
وه‌ک خۆی چاپ بکه‌ینه‌وه. هێوادارین
ههر به‌ڕێزیک ئه‌و ژماره‌یه‌ی لا ده‌ست
ده‌که‌وێت، بیگه‌یه‌نێته‌ ده‌ستمان تا
بتوانین جاریکی تر چاپی بکه‌ینه‌وه.
سوپاس بۆ هاوکاریتان.
گۆڤاری په‌پوله

به‌ بۆنه‌ی سه‌ری سالی نوێوه، له‌گه‌ڵ چه‌ند ماله‌ دراوسێیه‌کدا له‌ مالی خۆمان
کۆبۆینه‌وه. شه‌ویکی زۆر خۆش بوو، قاقای مندا له‌ کان دلی هه‌موومان
خۆشکردبوو. به‌جلی ئالاو والاوه‌ ههر ئه‌هاتن و ئه‌چوون و چاوه‌ڕێ بوون
نمیش خۆی بگۆڕیت و ئاهه‌نگه‌که‌یان ده‌ستپێکه‌ن. هێنده‌ی نه‌برد نمیش
به‌ جلیکی جوانه‌وه‌ په‌یدا بوو. کالی به‌ سه‌رسوڕمانه‌وه‌ لێپرسی: ئه‌یه‌وه،
ئهی جله‌ کوردیه‌ تازه‌که‌ت بۆ له‌به‌ر نه‌کرد؟ خۆ ئه‌و له‌ هه‌موویان جوانتره‌!
نمیش وتی: ئاخ ئه‌زانم له‌ هه‌موویان جوانتره‌، بۆیه‌ له‌به‌رم نه‌کرد! باوان دايه
قاقای پێکه‌نین و وتی: سه‌یره، له‌به‌ر جوانیه‌که‌ی له‌به‌رت نه‌کردوه‌؟!
نمیش وه‌لامی دايه‌وه: ئه‌وه‌ جلانه‌م بۆ بۆنه‌یه‌کی زۆر خۆشه‌ویست کړیوه‌!
کالی وتی: که‌واته‌ لای تۆ بابهنوێل و جه‌ژنی سه‌ری سال خۆشه‌ویست نین؟!
نمیش به‌ خه‌نده‌یه‌که‌وه‌ پێی وتی: من ئه‌وانم خۆش ئه‌وین، به‌لام بابهنوێل و جه‌ژنی
نه‌وێزم خۆشتر ئه‌وین! ئه‌وه‌ جلانه‌شم ههر بۆ نه‌وێزم کړیوه‌.

سه‌رنوسه‌ر

په‌پوله: گۆڤاریکی رۆشنبیری، په‌روه‌ده‌یی مندا له‌ خاوه‌ن ئیمتیا: هێرۆ ئیبراهیم ئه‌حمه‌د سه‌رنوسه‌ر: یاسین قادر زرگۆزی. ده‌سته‌ی نووسه‌ران:
ته‌ریمان عوسمان، ئه‌حمه‌د محمه‌د. هونه‌ری: غه‌مگین فه‌تاح. دیزاین: سه‌رخیل شیخ مه‌هدی. په‌پوله مانگی جاریک له‌ سلیمانی له‌ لای منداڵپارێزی
کوردستانه‌وه‌ به‌ تیرازی (پینچ هه‌زار) دانه‌ بلاوده‌کریته‌وه‌ و چاپکردنی له‌ چاپخانه‌ی پیره‌مێرده‌، دابه‌شکردن: کۆمپانیای نیوه‌ند
ناونیشان: کوردستان - سلیمانی - منداڵپارێزی کوردستان. ته‌له‌فۆن (٣٣٠١٠٤٣)، (٣٣٠٠٨٦٠)، (٣٣٠١٠٤٦)، (٠٧٧٠١٥٢٣٧١٨)
له‌ به‌رواری (٢٠١٠/١/٢٨) دا ژماره‌ متمان‌ه‌ی (٣٢) ی له‌ سه‌ندیکای رۆژنامه‌ نووسانی کوردستان وه‌رگرتوه‌.

هۆنراوه

وینە: ئیسماعیل عومەر حەسەن

کۆلارە

بەکر پشەدری

پارەى رۆژانە کەى خۆم
داده کۆیکردەووە بۆم
یەک کۆلارەم پیکری
زوو بۆ ئاسمان هەلقری
بۆیە زۆرم خۆشەوێ
بۆ ئاسمان سەردە کەوێ
تا بەرزتر بێتەو
بچوو کتر دەبێتەو
دەزوو کەى لە دەستمايە
چەند جوان و پر بەهایە
ئای چەند بەرز بۆتەو
هەور لێى کۆبۆتەو
ئاخ دەزوم پێ نەماو
لەو ئاستەدا وەستاو

ئەمین محەمەد

بابە نوئیل، منیش ماوم
بۆ دیاریت بۆ نەهیناوم
چاوەرێم وەک هەر منالی
بۆ دیاریی تۆ، هەموو سالی
کەچی تۆش سەرت سورماو
دەلیی دیاریم پێ نەماو
ورد گەراوم لەسەر نەخشە
تۆم نەبینووە بمبەخشە!
ولاتی تۆ ناوی چییە؟
ئەى بۆ ناوێشانی نییە؟
بابە نوئیل گۆی بگرە لێم
تا پیت بلیم کیم و لە کویم
کوردەم، خەلکی کوردستانم
دابهشی سەر ولاتانم
ئەمشەو نانوم، چاوەرێی تۆم
پیم خۆشە دیاریی بێنى بۆم

تابلۆی پەپوولە و گۆل

منی بچکۆلە و منداڵ
وا بەرەو پیریان دەرۆم
چونکە ناسک و جوانن
دەیانکەم بە هاوڕێی خۆم

حەزناکەم جیانی بێلم
وەکو تابلۆ رازاوەن
هیندە دلگیرن لەلام
دەلیی بوکی ئەو ناوێن

پۆلیک پەپوولەى رەنگین
سەرنجیان راکێشاوم
ماچی گۆلەکان دەکەن
زۆر جوانن لەبەر چاوم

گۆرهوویییهکانی قینا

و: له عه‌ره‌ویییه‌وه: سه‌ره‌نگ عه‌بدول‌په‌حمان.
وینه: سه‌رتیپ فه‌تاح

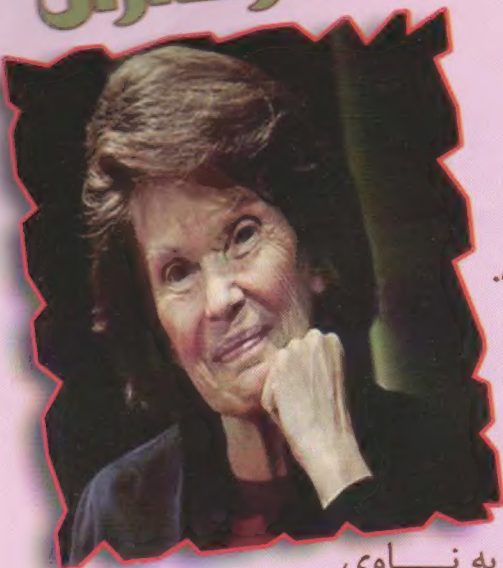

دایکی قینا وتی: ده‌ی قینا گیان، خۆت ئاماده‌که ده‌چین بۆ مالی باپیرت. قینا سه‌ره‌گه‌رمی یاریکردن بوو. به‌و قسه‌یه زۆر دلخۆش بوو، وتی: ئه‌ی گیان. هه‌ر ئیستا خۆم ئاماده‌ده‌که‌م. به‌ په‌له‌ خۆی گۆری، ئنجا رایکرد گۆره‌ویییه‌کانی له‌پێ بکات، به‌لام گۆره‌ویییه‌کانی دیار نه‌بوو. سه‌ر میزی نوسینه‌که‌ی گه‌را، به‌لام گۆره‌ویییه‌کانی نه‌دۆزییه‌وه. سه‌یری ژێر جیگه‌ی نوسته‌که‌ی کرد، له‌وێش نه‌بوو. سه‌به‌ته‌ی یارییه‌کانیشی هه‌ل‌شت، هه‌ر نه‌یدۆزییه‌وه.

دایکی ئه‌ به‌ر ده‌رگه‌ی ده‌ره‌وه‌ چاوه‌ڕێی ده‌کرد، بانگی کرد: کچم قینا، ئه‌وه هه‌ر ئاماده‌نه‌بووی. ده‌ست و برده‌که، چاوه‌ڕێت. قینا وتی: چیبکه‌م، گۆره‌ویییه‌کانم دیار نییه. هه‌موو ژووره‌که‌م په‌رشوبلاو کردۆته‌وه. ژێر جیگه‌ی نوسته‌که‌م، سه‌ر میزی نوسینه‌که‌م، ناو سه‌به‌ته‌ی یارییه‌کانم و پشت ده‌رگه‌که‌ش گه‌رام، هه‌ر بۆم نادۆزیته‌وه. دایکی له‌ دۆلابه‌که‌ی قینا نزیک بووه، چه‌که‌مه‌جه‌که‌ی راکێشاو ئاماژه‌ی بۆ گۆره‌ویییه‌کانی کردو وتی: ئه‌وه‌تا کچم. قینا له‌ دلی خۆیدا وتی "دایکم به‌بێ گه‌ران دۆزییه‌وه، که‌واته هه‌ر خۆشی هه‌لیگرتووه. چه‌ند شه‌رمه.. گۆره‌ویییه‌کان ه‌ی منه، که‌چی دایکم بۆم هه‌لگرت و هه‌ر خۆشی بۆم بدۆزیته‌وه. مه‌رج بێ نه‌هێلم ئه‌مه دووباره‌ بێته‌وه"

ناوداران

خاتوو

دانیال میترا

له سالی (۱۹۲۴) دا له شاروچکە (قێردن) له فەرەنسا له دایکبووه. له جەنگی جیهانی دووهمداو له تەمەنی (۱۷) سالییدا په یوهندی کردوو به شووړشگیرانی ولاته که یه وهو دژێ نازییه کان خهباتی کردوو. پاش سهر به خوویی ولاته که ی، له سالی (۱۹۴۴) دا له گهل (فرانسو میترا) که دواتر بوته سهرۆکی فەرەنسا خیزانی پیکهیناوه. له سالی (۱۹۸۶) دا به مەبهستی یارمهتیدانی گهلانی لیقه و ماو، ریکخراویکی خیرخوازی به ناوی (فەرەنسا ئازاد) دامهزراندوو. ئەم خاتوونه هه میسه پالپشتی گهلی کورد بووهو داکوکی له مافهکانی کردوو. چەند جاریک سەردانی ههریمی کوردستانی کردوو له سالی (۲۰۰۹) دا له ناو هوولی په رلهمانی کوردستاندا وتویهتی " کوردستان ولاتی منه " بویه وهک خوشهویستی و ریزگرتن، ئەم شیرە ژنه له ناو گهله که ماندا به (دایکی کورد) ناسراوه. به داخهوه له (۲۲ / ۱۱ / ۲۰۱۱) به نهخووشی کوچی دواپی کرد.

مه مه رنگ

روبە هەنار

بارانیو

پاش پیگه یشتنی هەنار، له مانگهکانی (۹-۱۰) دا هەناره ترشهکان لیده کرینهوهو دواپی شووړدنهو یان دهوهریندرین (ده کرین به دهنک). پاشان دهنکهکان ده گوشرین و دواتر گوشرهوه که له هیلهک دهدریت و له مهنجه لیکدا ده کولینریت تا به تهواوهتی خهست ده بیتهوهو ده بیته روبه هەنار. روبه هەنار له دروستکردنی خواردندا به کارده هیئریت و له گهل شه کردا وه کو شه به تیش ده خوریتهوه. ههروهها بو چاره سه رکردنی ههندی نهخووشی وهک فشاری خوین و شه کره به کارده هیئریت. روبه هەنار له زور ناوچهی کوردستاندا دروستده کریت.

دهزگایه که بو پیوانی باران به کارده هیئریت. سادهترین جووری پیکهاتوو له لولهیهکی کانزایی یان پلاستیکی. بهشی سهرهوهی لوله که رهحه تیهکی پیوهیه که تیرهی ده مه که ی ده گاته (۲۰۰) ملیمه تره به سترهوه به لولهیهکی ناوخییهوه که پیی دهوتریت بووری پیوانه. بووری پیوانه روبههری بنکه که ی یهک له سه ره دهی (۱۰/۱) ی روبههری ده می رهحه تیه که یه و راستهیهکی پیوهیه بو پیوانی بری بارانه که. ههندی دهزگای بارانیو هه ن که ئوتوماتیکی کارده که ن، له وانه دهزگای فیرگه سن و دهزگای سه تلی هه لریژه.

ئارۋۇز و دارشەق

رۇژىك ئارۋۇز لەسەر شەقامە كە يارىي تۇپىنى دە كىرد. لە ناكاو تۇپە كە دوور كەوتەو بو ناوہ راستى شەقامە كە. ئارۋۇز بە پەلە رايكرد تا بىگىرئەو، لەو كاتەدا قاچى كەوتە سەر تويكلە مۇژىك كە بە ھەلە لەسەر شەقامە كە فرېدرا بوو، ئىتر بە توندى كەوت بە زەويدا قاچى شكا.

دەبوو ئارۋۇز بو ھاتوچۇ قوتابخانە دارشەق بە كاربەھىنىت. ئەو ھەزى لە دارشەق نەبوو، تەنانت ئەوئەندە لىي بەقېن بوو چەند جارېك ھەولى دا بېشكىنى، بەلام دارشەقە كە بەھىزبوو، نەدەشكا. دارشەقە كە لەو رەفتارەى ئارۋۇز زور نىگەرەن بوو، بەلام ئارۋۇزى خۇشەوېست و دەيوېست ھاو كارىي بكات تا چاك دەبىتەو، پاشان بچىت بو ھاو كارىي منالىكى تر كە پېوېستى پېيى.

دارشهقه که چاک دهیزانی که ئارۆز بێ هاوکاری ئهم ناتوانی بروات، بۆیه بهرگهی کرداره توندهکانی ئارۆزی دهگرت و ههمیشه پێی دهوت که هاوکاری دهکات و لهگهڵیدا دهبیست تا چاک دهبیتهوه، ئنجا دهروات، بهلام ئارۆز نرخێ دارشهقه که نهدهزانی، بۆیه بریاری دا که فریبیداته ناو گوماوه کهی نزیک مالیان. ئارۆ وای دهزانی بهم ریگایه له دارشهقه که رزگاری دهبیست.

ئارۆز لهم بیر کردنه وهیه دا بوو که گوپی له هاواریک بوو. بینی خهڵکیکی زۆر راده کهن بۆلای گوماوه که. کاتیکی زانی مندالیکی بچووک که وتۆته گومه که وه کهس ناتوانی یارمهتی بدات، به په له دارشهقه کهی راگرت بۆ منداله که، منداله کهش توند دهستی پێوه گرت، ئنجا ئارۆز دارشهقه کهی راکیشاو منداله کهی رزگار کرد. بهم رووداوه دارشهقه که زۆر دلخۆشبوو، ئارۆزیش له بایهخی دارشهقه که تیگه یشت و بریاری دا زۆر ئاگاداری بیست نه کا بشکیست.

وېنه: سهرتېپ فەتاح

كلاو

مايك

مه شخه

كالهك

توتو

ددان

به لهم

بيهر

مزراح

تور

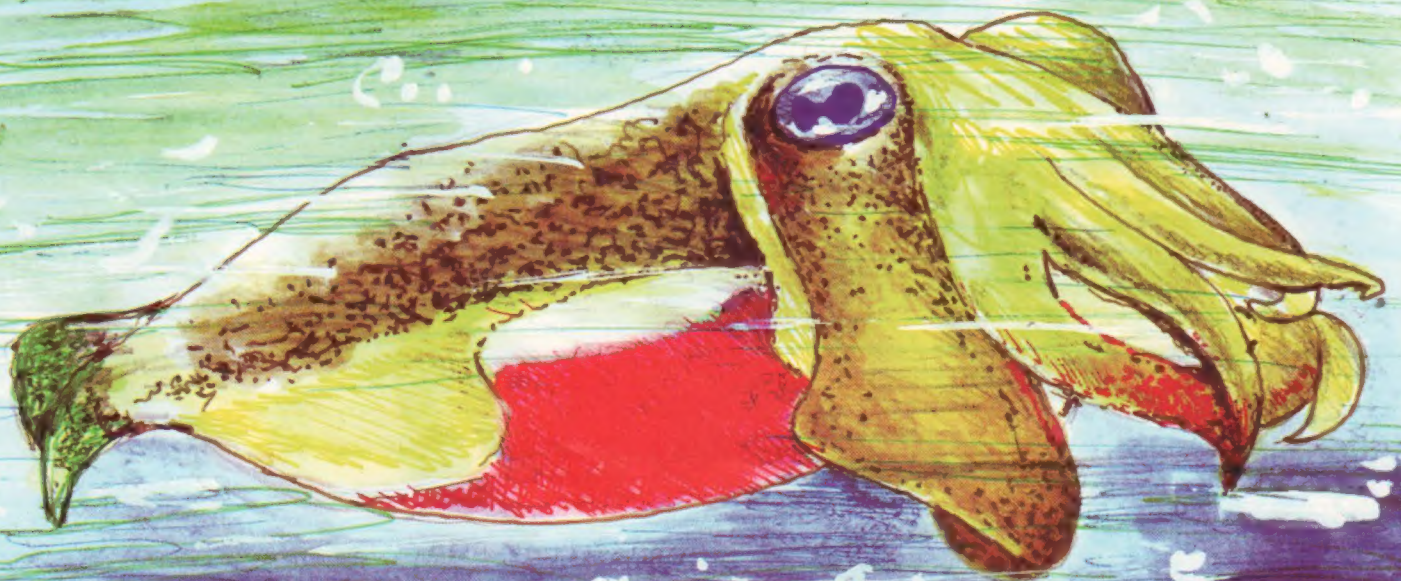
گول

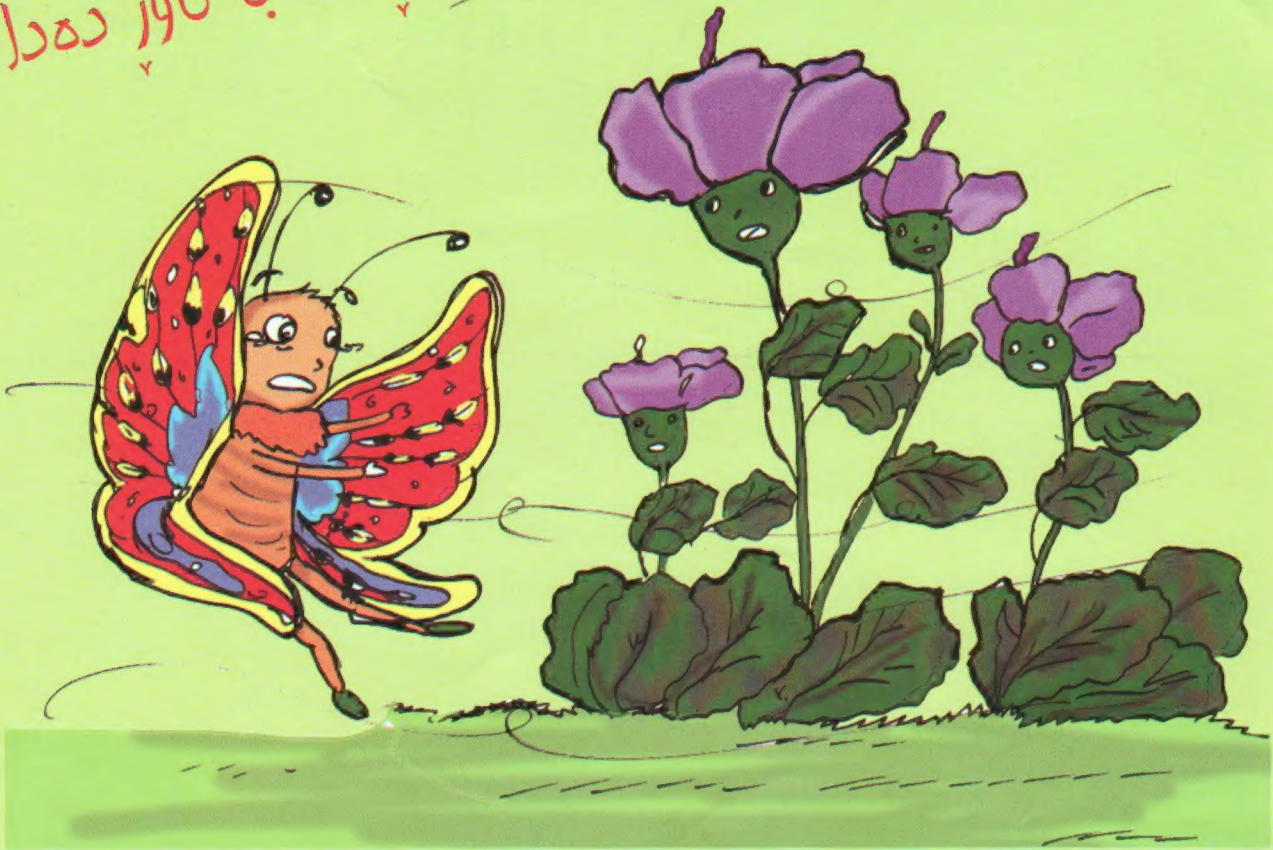
له نابلوگه سهره وه دا
له م وېناه بدوزه وه وه

مەرەكەب وە شېن

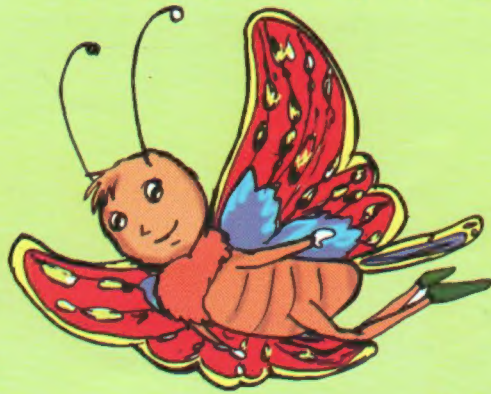
گیانداریکی دەریاییه و لەخیزانی (بی برپرە کان) ه. له ئاوه تەنکاوه کانی ناوچە ی کەمەرە ی زەوی و کەنار دەریاکانی ناوچە مامناوەندە کانی گۆی زەویدا دەژی، بەلام له وەرزی زستاندا کۆچدە کات بۆ نیو ئاوه قۆلەکان. گیانداریکی نەرم و لینجە و شیوہی لەشی هیلکەییە. سەری له خوارەوہیە و پەلەکانی لەسەرەوہن. درێژی لەشی له نیوان (۱۵-۶۱) سانتیمەتردا یە. (۱۰) پەلی هەییە، دوانیان لەوانی دیکە ی درێژترن و بۆ گرتنی نیچیر بە کاریان دینییت. چاوە کانی پیلویان نییە. دوو پەری بچوکی هەییە کە بۆ هاوسەنگی لەشی بە کاریان دینییت. کاتی ک لە مەترسـیدا دەبیـت شلەییە کی قاوہیی دەرژینیـت کە لە مەرەکەب دەچیت، بۆیە پێی دەوتریت مەرەکەب وە شېن. له ئاویـشدا بە خیراییە کی زۆرو لە پر لە شوینی خۆیدا دەردەپەریـت، بۆیە لە هەندێ شوینیش پێی دەوتریت (تیری دەریا). خۆراکی سەرە کی گیاندارانی وە ک قرژال، رۆبیان، ماسی و هەشت پەل (ئۆکتۆپەس) ه. بۆ خوشی نیچیری هەندێ گیاندار ی وە ک دۆلفین و کۆسە (قرش) ه و مرووفیش بە مەبەستی خواردنی و بە دەستەینانی ئەو رەنگە ی کە لە لـەشیدا یە راویدە کات.

کاتی رەشەبا ئاۋر دەداتەو

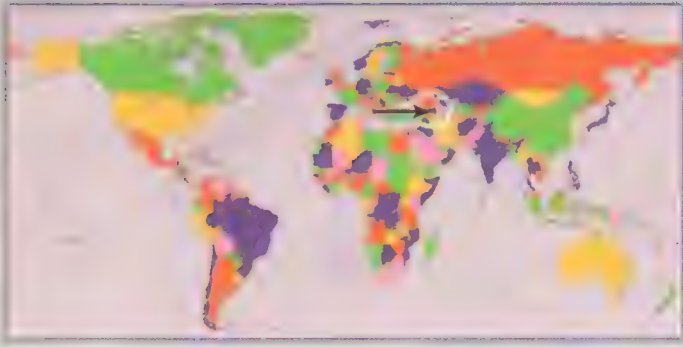

ئەو ئىۋارەيە، سۈرە گۆراۋ رەشەبا جىيىگرتەو. پەپوولە جىپماۋە كە سەرما تەنگى پىپەلچنى و رەشەبا كەش تا دەھات بە گۆرتەدەبوو. گۈلە ھىرۋكان چاۋيان لە پەپوولە كە بوو، دليان بۆى سوتاۋ بانگيانكرد: پەپوولەى رەنگىن، وەرە لای ئىمە تا بىپارىزىن. پەپوولە كە بە دەنگە نزمە كەى وەلامى دانەو: ئاخر ئىۋە وەك من ناسكن. ھىچ لایە كمان بەرگەى ھازەى ئەم رەشەبايە ناگرىن. گۈلە ھىرۋكان وتیان: ئىمە لە ناۋ پەرە كانماندا جىت دەكەينەو وە ناھىلىن سەرما كارت تىپىكات. گەر رەشەباش ئازارى داین با پىكەو ھەلۋەرىن و بڑا كىين.

پەپوولە كە تا گەيشتە لای گۈلە ھىرۋكان، پارچەيەك لە بالەكانى ھەلۋەرى. گۈلەكان خىرا باۋەشيان بۆ گرتەو و بە ھىۋاشى دايانپۆشى. كە رەشەبا كە ئەم دىمەنەى بىنى، ئاۋرى لىدانەو و وردە ھىۋر بوۋەو و ئارامى لەدۋاى خۆى بەجىھىشت. ئىتر گۈلەكان چاۋيان كەدەو و وەك جارەن پەشنگيان دايەو. پەپوولە كەش ھەستايەو و دووبارە بەسەر گۈلەكاندا ھەلفرى و لەبەر خۆيەو و تى "خۆزگە ھەموو رەشەبايەك، وەك ئەم رەشەبايە ئازارەكان كاريان تىدەكردو دلنەرم دەبوو."

پۆشاکى ئازەرى

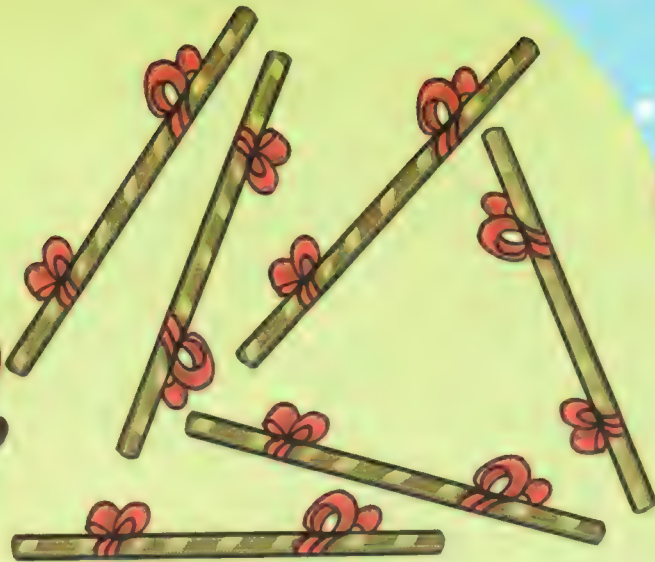

پۆشاکى گەلەك

شماره یی

به راسته یه کی در یژی
هر دیاریه کی پیوه،
بو نهوه کی بزانی کامیان
له هه موویان کور تهره.

س ا ل

ن

و

پ

ن

ت

ت

و

ب

بوشاییه کان به مه
پیتانه پر بکهره وه،
تا راسته که ت به
ته وروی بو
دهر چیت.

ز

ی

ا

ی

ر

کۆی کیشی ژماره کانی
کاملا زیاتره؟

یارمه تی به هر روز
بده، بگاته داره که.

یه کیچی له پشته گان
له ناو شسته گانی ترو
دوو باره نه پوه شوه، کومه یه؟

نهم تابلویه
پهنگی بکه

بېچووه ورچه کې جهړنی سهری سال

سالانیکې زور بهر له ئیستا بېچووه ورچېک هه بوو ناوی خړی بوو. خړی
 هه زیده کرد هه موو شتیک بزانیټ! نهو له نه شکه وټیکې گه ورده له گهل
 دایک و باوکیدا ده ژیا. شهویک دایکې پی وټ: تازیزه کم، ئیستا زستانه و
 هه و سارده، پیوسته زوو بخه ویت. خړی زور به په روښ بوو بزانیټ زستان
 چیه! نهو نه بیټ هه ر بیزانی! به سکه خشی له نه شکه وټه که چووه دهره ووه
 بهره و دارستانه که که وټه پری.

خړی به بونکردن و لوتخشاندن روښت تا گه یشته لای مالیک.
 به دهنګې بهرز وټی: نهه چیه؟ دارسنه و بهرېک وه لامی دایه ووه:
 نهه ماله. خړی به په روښه و پرسى: تو کیت؟ دارسنه و بهر وټی:
 من هه میسه سهوزم. ئنجا به لقیکی ئاماژه ى کرد: نه وانهش خه لکن.
 ورچه بچکول له ووه پیش خه لکی نه دیوو. نه وانه سهیربوون!
 تووک و فرهویان نه بوو. له باتی چوار قاچ، له سهر دوو قاچ
 دهر و یشتن.

هه میسه سهوز هه موو شتیکې دهر باره ى مروږ و زستان
 ده زانی. نهو وټی: من تهنه رووه کم که هه میسه به ئاگام و
 هه موو زستان ده بینم. سه هؤل! به فر! له هه مووشی خوشتر
 جهړنی سهری سال ده بینم! خړی وټی: جهړنی سهری سال
 چیه؟! هه میسه سهوز وټی: جهړنی سهری سال زور خوشه.
 خه لکی ماله کانپان ده رازیننه ووه. خړی له په نجه ره که ووه
 روانی و وټی: دلخو شم که له جهړنی سهری سالدا به ئاگام.
 هه میسه سهوز وټی: جهړنی سهری سال خوشتریش ده بی.

خری که هزی له گۆرانی بوو، وتی: من دلخۆشم که جهژنی سه‌ری سالم له ده‌ست نه‌چوو. هه‌میشه سه‌وز پێکه‌نی و وتی: جهژنی سه‌ری سال خوشتریش ده‌بی! خه‌لکی شیرینی دروست ده‌که‌ن. خری که بۆنی شیرینه‌که‌ی کرد، هاواریکرد: هه‌زم له جهژنی سه‌ری ساله. هه‌میشه سه‌وز وتی: جهژنی سه‌ری سال خوشتریش ده‌بی! خه‌لکی دیاری پێشکه‌شی یه‌کتری ده‌که‌ن، به‌مه‌ش زیاتر هه‌ست به‌ خوشی سه‌ری سال ده‌که‌ن. خری له‌به‌ر خۆیه‌وه وتی "خۆزگه‌ منیش هه‌ستم به‌ خوشی سه‌ری سال ده‌کرد" ئه‌م قسه‌یه‌ شتێکی به‌ بیرى دره‌خته‌که‌دا هینا.

روژی دواتر خری بوکه‌له‌یه‌کی له ژێر لقه‌کانی هه‌میشه سه‌وزدا دۆزییه‌وه. پرسیاریکرد: ئه‌مه‌ بۆ منه؟ هه‌میشه سه‌وز سه‌ری به‌لێی له‌قاند. خری دیارییه‌که‌ی کرده‌وه هاواریکرد: زۆر جوانه! هه‌میشه سه‌وز هه‌ستی به‌ خوشی جهژنی سه‌ری سال کردو وتی: بالنده‌کان یارمه‌تیان دام تا بۆتی دروست بکه‌م. خری تووند بوو که‌له‌که‌ی گرت به‌ باوه‌شی و وتی "ئێستا ده‌زانم جهژنی سه‌ری سال چیه‌"

روژی دواتر کاتیک خری گه‌رابوو مالى خویان، تیگه‌یشت که ئه‌و هه‌له‌ بوو. بیرى کرده‌وه "پێویسته‌ منیش دیارییه‌ک بۆ هه‌میشه سه‌وز بدۆزمه‌وه" سه‌یری ده‌روه‌ی ئه‌شکه‌وته‌که‌ی کرد، باران تک تک ده‌باری. ورچه‌ بچکۆله‌ ده‌توانیت چی بکاته‌ دیاری هه‌میش سه‌وز؟ کتوپر هه‌وره‌کان په‌رش و بلا‌وبوونه‌وه‌و په‌لکه‌ زی‌رینه‌ ده‌رکه‌وت. ئه‌وه‌نده‌ جوان بوو! خری بیرى کرده‌وه "ئه‌مه‌ دیارییه‌کی ته‌واو دروسته‌ بۆ هه‌میشه سه‌وز" خری رایکرد تا په‌لکه‌ زی‌رینه‌که‌ بگریت.

خری سهریکرد پهلکه زیرینه که له ناو گولاو یکدا بهستویه تی و
دهدروشیتهوه. خیرا پهلکه زیرینه بهستووه که ی ههلگرتهوه و له
گولاوه که ی دهرهینا.

ورچه بچکۆل نهیده توانی لهوه زیاتر چاوه ری بکات،
دیارییه که ی ههلگرت و بردی بۆ ههمیشه سهوز،
بهلام کاتیک گهیشته لای هاوړیکه ی، کهوت و
پهلکه زیرینه که ی له دهست کهوته خوارهوه. خری
بهگریانهوه هاواریکرد: دیارییه که تم شکاند!

ههمیشه سهوز وتی: بهلام هیشتا ههر جوانه. خری سهرنجی
ههمیشه سهوزی داو به سهرسورمانهوه وتی: ئیستا تۆ
رهنگینترین رووه کیت له جیهاندا. لهو کاته دا بابهنوئیل دهرکهوت
و وتی: چهند درهختیکی جوانی! بروام وایه تۆ درهختی
جهژنی سهری سال بیت. ئیتر لهو کاته بهدواوه ههموو
ههمیشه سهوزه کان بوونه ته درهختی سهری سال و ههموو
ورچه بوکه له کانیش بوونه ته دیارییه پهسهنده که ی دهره
بابهنوئیل.

پاوه

نیشتمانە کەمان بناسین

پاوه، شارێکی دڵگیری رۆژھەلاتی کوردستانە و سەر بە پارێزگای کرمانشاه. دراوسێی شارەکانی مەریوان و روانسەر و جوانرۆیە. لەبەر ئەوەی کەوتۆتە کۆیستانەکانی ھەورامانەو، کەشووھەوایەکی خوشی ھەیە و ھەلکەوتەیی خانووھەکانیشی بە قەد پالی چیاو، کە شیوەی قادرمەیی پێ بەخشیوە، جوانییەکی زیاتری داوەتە شارەکە. پاوه شارێکی دێرینە و میژووی دروستبوونی دەگەڕێتەو بۆ پێش ئایینی زەردەشت. ئەم شارە بەر لە هاتنی ئایینی ئیسلام ناوی (فاوج) بوو. ئیستا ھەندێ گوندی وەک دورسان، نۆسمە، بەندەرە و نۆریاوە بە ھۆی گەورەبوونی شاری پاوهو بوون بە بەشێک لە شارەکە.

تا: ئاوارە

لە وەرزی زستاندا چی دەکەین؟

لە وەرزی زستاندا کە چووینە دەرەو، مەلپێچ، کلاوی خوری، بلوژی خوری، قاپوت و جلو بەرگی ئەستور دەپۆشین. لە وەرزی زستاندا، بە بۆنەی کۆتایی سال و هاتنی سالی نوێو ئاهەنگ دەگیرین. لە وەرزی زستاندا، ھێندە ناچینە دەرەو، زیاتر لە ژوورەو دەمیننەو تا داپیرە چیرۆکمان بۆ بگێڕێتەو. لە وەرزی زستاندا، گوێ لە دەنگی ھەورە گرە دەگیرین. لە وەرزی زستاندا، چیژ لە سەیرکردنی بەفرو باران وەردەگرین کاتیەک دەبارین.

نهکیرا میاگاوه

ئیمیلی

ناوی نهیمی: ئیمیلی

Emily of New Moon

نوسەر: لوسی مهود مونتگمیری

ویژگی‌ش: کانای کوماتسو کیزو شیمیزو

میوزیک: نهکیرا میاگاوه

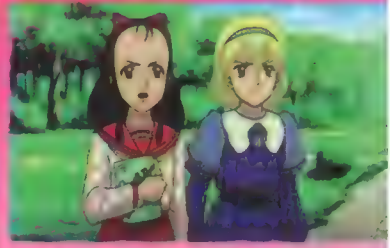
دهره‌ی‌نەر: هارومی کوساكا

جۆری نهیمی: په‌روه‌رده‌ی و میژووویا

ماوه: ۲۶ نه‌لقه

سالی به‌ره‌مه‌ی‌تان: ۲۰۰۷

کۆمپانیای به‌ره‌مه‌ی‌ن: TMS - NHK

ئیمیلی

ته‌مه‌نی ۱۱ ساله.
ده‌یه‌وی‌ت بی‌ته
هۆنه‌رو نوسه‌ر.

ساوسی سال

پشيله‌كه‌ی ئیمیلییه.

کورت‌ه‌ی چیرۆکه‌که:

پاش کۆچی دواپی باوکی، ئیمیلی ده‌چی‌ته‌ دور‌گه‌ی (شازاده ئیدوارد) تا له‌ وی بژی. پوری که له‌ بنه‌ماله‌یه‌ کی ناوداری ئه‌و دور‌گه‌یه‌یه‌، ده‌ی‌گر‌ی‌ته‌ خۆی. پاش ماوه‌یه‌ ک ئیمیلی چه‌ند هاو‌ری‌یه‌ کی نو‌ی ده‌گر‌ی‌ت که به‌شی‌کی زۆری کاته‌کانی له‌ گه‌ل ئه‌واندا به‌سه‌ر ده‌بات. هاو‌ری‌کانی هه‌ر یه‌که‌یان خولیاو ئاواتی خۆی هه‌یه‌. ئیمیلیش ده‌یه‌وی‌ت بی‌ته‌ هۆنه‌ری‌کی ناودارو هه‌ندی‌ک جار له‌ گه‌ل سروشتدا خه‌یالی تی‌که‌ل ده‌کات و هۆنراوه‌ ده‌نوسی‌ت، به‌لام له‌ لایه‌ن پوری‌ه‌وه‌ ری‌گری لیده‌ کر‌ی‌ت بۆ ده‌رخستی توانا‌که‌ی. هه‌رچه‌نده‌ ئیمیلی پۆی رنده‌ کاته‌وه‌، به‌لام ئه‌و له‌ مه‌به‌ستی تی‌ناگات. پاش هه‌ول‌دان‌ی‌کی زۆر له‌ قوتابخانه‌ توانا‌کانی ده‌رده‌که‌وی‌ت و پوری له‌و ک‌ردارانه‌ی پ‌یشووی په‌شیمان ده‌بی‌ته‌وه‌. له‌ کۆتایدا هاوسه‌ر گیری له‌ گه‌ل (تیدی) هاو‌ری‌یدا ده‌کات و سه‌رجه‌م خه‌ونه‌کانیان به‌دی د‌ینن.

بیری

هاورپی یه که می
ئیمیلیه و له
ئیشو کاردا
چالا که.

ئیلیز

کچی پزیشکی
دور گه که یه و هاورپی
نزیکی ئیمیلیه.
ئیمیلی نازناوی
(سوزی) بو داده نیت.

ئه لیز ایس

پوری ئیمیلیه، بیرو
بوچونه کانی پیچه وانه ی
ئیمیلین.

روژا

له پوله که ی ئیمیلیه.
زور جار گرفت بو
ئیمیلی دروست ده کات.

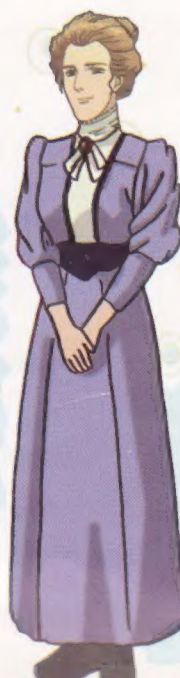
تیدی

که سیکی هیمنه و
دهیه ویت بیته
وینه کیش. که
گه وره ده بیت
هاوسه رگیری
له گهل ئیمیلیدا
ده کات.

کارپنته ر

ماموستای
قوتابخانه که یه و
لای قوتابیان زور
خوشه ویسته.

جیمی

ئاموزای ئیمیلیه و
له و ماله دا ده ژی
که ئیمیلی تیدایه.

لاورا

خوشکی ئه لیز ایسه.
که سیکی دلنه رم و
له سه رخویه.

دەست و چاوتان خویش

وێنە: ئیسماعیل عومەر حەسەن

لەنیا ناریان لەتیف
پۆلی شەشەم

قوتابخانەی ئەمین زەکی بنەرەتی

ڕێگرتن لەدایک و باوک

تەمەنیان بۆ گەشەم دانا
خەونیان بوو ئایندەی من
مروۆفی زۆر ژێرو دانا
دەسا لە ڕیگەی خۆیندنا
گەر تەمەنم گشت دانابۆ
پاداشتی دایەو بابە گیان
هەرگیز لە لای من ون نابۆ

سلاو بۆ خامەیی سەر کاغەز
کە فێری ئەلف و بیی کردم
بە کوردی و هەم بەسۆزی خۆی
نەزان بووم فێری ڕیی کردم
بە ئامۆژگاری هەرکاتێ
کەلام دابی، منی بەخشی
لە کاتیکی تاریکی چاوەرپی کردم
دلسۆزی دایە بابەم بوو

پەرپراوە کەم

بانوو مستەفا حسین
تەمەن/ ۱۲ ساڵ

خانەی نەرۆز بۆ روۆشنیری منداڵان

پەرپراوە کەم زۆر جوانە
لیی دەنووسم روژانە
خەتی رەش رەشی تیاپە
نوسینی ڕیکی تیاپە
پاکو خاوین رایدەگرم
زانستی لیوێردەگرم
پەرپراو پینووسە کەم
هیچ کات لەیادیان ناکەم

ورچۆلە

شاد یوسف خەلیل
پۆلی شەشەم
قوتابخانەی دێرینی بنەرەتی

بیچوو وەرچێک دەبێت زۆر نەوسن دەبێ و حەزی زۆر لە هەنگوین دەبێت.
روژێک چاوی بە مالی هەنگ دەکەوێت و لە دلی خۆیدا دەلیت "ئای لەم هەموو
هەنگوینە. ئیستا نەچیت هەمووی بخۆیت!" لەم قسانەدا بوو هەنگە کە کان هاتنە
دەرەوە بۆ مژینی گولەکان ئەمیش بە فرسەتی زانی و چوو هەموو هەنگوینە کە
برد. کە گەرایەو بۆ مالهو دایکی زۆر سەرزنەشتی کرد، هەنگوینە کە لیسنەندو
بردییەو بۆ هەنگەکان. ئەوانیش وتیان: زۆر سوپاس بۆ تۆ دایکە وەرچ، بەلام
تکایە ئەم تۆزە هەنگوینە بەرەو بۆ وەرچۆلە جوان، چونکە حەزی لێنەتی.

دوست و چاوتان خوښ

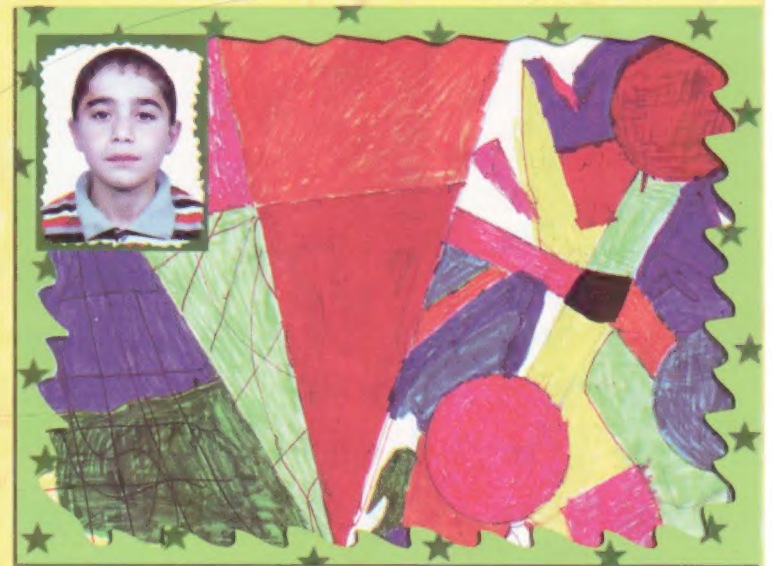
لازیا ټاسو / (۹) سال - سلیمانی

لانه سه لاهه دين / (۱۰) سال - سلیمانی

زهیتون سه لاه / (۱۲) سال - بازیان

کوژین فهرهاد / (۱۱) سال - سلیمانی

بانه ټهجهه / (۸) سال - سلیمانی

عوسمان / (۷) سال - سلیمانی

HAWRÊY MEREKAN

Beyanîyekî pişûy hawîn, malî Kawe be dênî çûn bo ladê. Kawey biçkole zor dilî xoşbû, çunke eywîyist legel merekan da bibê be hawrê, boye her ke geyîştne naw gundeke, xêra çuwe naw rane merêkewe û legel merekan da destîkrid be qisekirdin. Bawkî daye qaqaq pêkenîn û pêywit: Kawe giyan, ewe qise legel kê ekey? Kawe witî: legel merekan. zor hezekem legel merekan qisebikem.

Bawkî be xendewe witî: belam merekan le to têngen, ewan tenha le zimanî xoyan têdegen. Kawe witî: belam min hezekem bibme hawrêyan. Bawkî witî: to etwanît legel merekan bibît be hawrê, belam be corêkî tir. Kawe pirsî: babe giyan, çon? Bawkî witî: biyanbe bo lewerge, ta têr giya bixon, bemeş debîte şwanêkî baş, şwanîş wate hawrêy merekan. Kawe be dilêkî xoşewe witî: ey giyan.. ca lewe asantir heye, her êsta eyanbem bo lewer, belam bexwa têbigen û têngen min her qiseyan legel da ekem.

Şadan Qadir Emîn
Latînî: Salih Bêçar

X x, R r, v v, J j, L l, F f, C c, H h, X x, Ç ç, Î î, m, M, b, B, y, Y, W, U u

O o, ş ş, s s, Q q, L l, N n, g, G, A a, Ê ê, K k, r, R, e, E, D d, Z z, P p, T t, û û